

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної роботи

“ЗАТВЕРДЖУЮ”:

Перший проректор

Набока Набока О.Г.

«30» серпня 2021 р.

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІАЛЬНА РОБОТА У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ»**

підготовки здобувачів першого (бакалаврського)

рівня вищої освіти

спеціальності 232 Соціальне забезпечення

за освітньо-професійною програмою «Соціальне забезпечення»

мова навчання українська

Слов'янськ – 2021 р.

Розробник:

Коношенко С.В., доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри соціальної роботи ДВНЗ «ДДПУ»

Рецензенти:

Панасенко Е.А., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології ДВНЗ «ДДПУ»

Трубник І.В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи ДВНЗ «ДДПУ»

Робоча навчальна програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри соціальної роботи

Протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

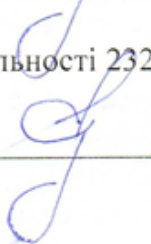
Завідувач кафедри

С.В. Коношенко

Погоджено групою забезпечення спеціальності 232 Соціальне забезпечення

Керівник групи забезпечення

С.В. Коношенко

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою

Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

30 серпня 2021 р. протокол №1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 180	Рік підготовки:	
	4-й	4-й
	Семестр	
	7, 8 - й	7, 8 - й
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: 7 семестр: контактних – 2; самостійної роботи студента – 4; 8 семестр: контактних – 3; самостійної роботи студента – 5.	14 год. (7 семестр)	6 год. (7 семестр)
	12 год. (8 семестр)	6 год (8 семестр)
	Практичні	
	16 год. (7 семестр)	6 год. (7 семестр)
	20 год. (8 семестр)	6 год. (8 семестр)
	Самостійна робота	
	60 год. (7 семестр)	78 год. (7 семестр)
	58 год. (8 семестр)	78 год. (8 семестр)
	Вид контролю:	
	екзамен (7 семестр), екзамен (8 семестр)	

Метою вивчення навчальної дисципліни «Соціальна робота у зарубіжних країнах» є ознайомлення здобувачів вищої освіти з теоретичними основами закордонної соціальної роботи, специфікою її реалізації в різних закордонних відомствах, службах, установах і стосовно різних категорій населення та цільових груп.

2. Матриця результатів навчання, методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни
«Соціальна робота у зарубіжних країнах»

Результати навчання	Методи навчання	Методи контролю
<p>Знати і розуміти історію, теорію і технології соціальної роботи з населенням закордоном.</p> <p>Знати і розуміти закордонну нормативно-правову базу стосовно соціальної роботи з населенням.</p> <p>Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку зарубіжного суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категорій населення.</p>	<p>Метод проблемного викладення матеріалу, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, кейс-метод, метод проєктів, створення ситуацій зацікавленості, проведення та аналіз і самоаналіз виховних заходів, самостійна робота.</p>	<p>Усний фронтальний контроль, письмовий індивідуальний контроль, тестування, метод самоконтролю, екзамен.</p>

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	зокрема					усього	зокрема				
		л	п	-	-	с.р.		л	п	-	-	с.р.
1	2	3	4	-	-	5	6	7	8	-	-	9
Тема 1. Концептуальні основи соціальної роботи закордоном	18	2	4	-	-	12	17	1	2	-	-	14
Тема 2. Зарубіжні моделі соціального захисту населення	14	2	-	-	-	12	15	1	-	-	-	14
Тема 3. Види соціальної роботи закордоном	18	2	4	-	-	12	17	1	2	-	-	14
Тема 4. Соціальна робота з різними категоріями населення закордоном	20	4	4	-	-	12	15	1	-	-	-	14
Тема 5. Особливості технологій надання соціальних послуг закордоном	20	4	4	-	-	12	26	2	2	-	-	22
Разом за 7 семестр	90	14	16	-	-	60	90	6	6	-	-	78
Тема 6. Технології соціальної роботи з дітьми в зарубіжних країнах	18	2	4	-	-	12	17	1	2	-	-	14
Тема 7. Технології соціальної роботи з жінками в зарубіжних	18	2	4	-	-	12	17	1	2	-	-	14

країнах												
Тема 8. Технології соціальної роботи з інвалідами в зарубіжних країнах	18	2	4	-	-	12	15	1	-	-	-	14
Тема 9. Технології соціальної роботи з літніми людьми в зарубіжних країнах	22	4	6	-	-	12	26	2	2	-	-	22
Тема 10. Технології соціальної роботи з учасниками військових дій у зарубіжних країнах	14	2	2	-	-	10	15	1	-	-	-	14
Разом за 8 семестр	90	12	20	-	-	58	90	6	6	-	-	78
Усього	180	24	36	-	-	118	180	12	12	-	-	156

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
7 семестр			
1	Концептуальні основи соціальної роботи закордоном	2	1
2	Зарубіжні моделі соціального захисту	2	1

	населення		
3	Види соціальної роботи закордоном	2	1
4	Соціальна робота з різними категоріями населення закордоном	4	1
5	Особливості технологій надання соціальних послуг закордоном	4	2
		14	6
	8 семестр		
6	Технології соціальної роботи з дітьми в зарубіжних країнах	2	2
7	Технології соціальної роботи з жінками в зарубіжних країнах	2	2
8	Технології соціальної роботи з інвалідами в зарубіжних країнах	2	-
9	Технології соціальної роботи з літніми людьми в зарубіжних країнах	4	2
10	Технології соціальної роботи з учасниками військових дій у зарубіжних країнах	2	-
		12	6
	Усього:	26	12

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна

7 семестр			
1	Концептуальні основи соціальної роботи закордоном	4	2
2	Види соціальної роботи закордоном	4	2
3	Соціальна робота з різними категоріями населення закордоном	4	-
4	Особливості технологій надання соціальних послуг закордоном	4	2
		16	6
8 семестр			
5	Технології соціальної роботи з дітьми в зарубіжних країнах	4	2
6	Технології соціальної роботи з жінками в зарубіжних країнах	4	2
7	Технології соціальної роботи з інвалідами в зарубіжних країнах	4	-
8	Технології соціальної роботи з літніми людьми в зарубіжних країнах	6	2
9	Технології соціальної роботи з учасниками військових дій у зарубіжних країнах	2	-
		20	6
	Усього:	36	12

4.3. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин
---	------------	-----------------

з/п		Денна	Заочна
7 семестр			
1	Концептуальні основи соціальної роботи закордоном	12	14
2	Зарубіжні моделі соціального захисту населення	12	14
3	Види соціальної роботи закордоном	12	14
4	Соціальна робота з різними категоріями населення закордоном	12	14
5	Особливості технологій надання соціальних послуг закордоном	12	22
		60	78
8 семестр			
6	Технології соціальної роботи з дітьми в зарубіжних країнах	12	14
7	Технології соціальної роботи з жінками в зарубіжних країнах	12	14
8	Технології соціальної роботи з інвалідами в зарубіжних країнах	12	14
9	Технології соціальної роботи з літніми людьми в зарубіжних країнах	12	22
10	Технології соціальної роботи з учасниками військових дій у зарубіжних країнах	12	14
		58	78
	Усього	118	156

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Результати навчання студентів із вивчення навчальної дисципліни визначаються у балах, які виставляються згідно з критеріями оцінювання.

Оцінювання результатів навчання здійснюється під час проведення навчальних занять (лекційні, практичні) та самостійної роботи. Для студентів заочної форми бали розподіляються пропорційно годинам у навчальному плані, відведеним на навчальні заняття та самостійну роботу.

Оцінювання результатів навчання студентів у процесі *лекційного заняття* виставляється за такими критеріями: присутність здобувача на лекції (0,5 балів), складання її конспекту та активна участь у процесі лекції (0,5 балів).

Відповідь на *практичному занятті* оцінюється за наступними критеріями:

4 бали - здобувач у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання.

3 бали - здобувач володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні.

1-2 бали - здобувач загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стисло характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні.

У 7 семестрі *самостійна робота* здобувачів вищої освіти оцінюється у 58 б. (денна форма навчання) та 86 б. (заочна форма навчання). У 8 семестрі *самостійна робота* здобувачів вищої освіти оцінюється у 54 б. (денна форма навчання) та 82 б. (заочна форма навчання).

Результати поточного контролю рівня знань студентів очної та заочної

форм навчання (кількість отриманих балів) обов'язково доводяться викладачем у наприкінці кожного заняття до відома всіх студентів і виставляються в «Журналі обліку поточної успішності та відвідування занять» та є підставою для одержання допуску до підсумкового контролю.

Шкала оцінювання: національна та накопичувальна 100-бальна

За накопичувальною 100-бальною шкалою	За національною шкалою	
	<i>для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт</i>	<i>для заліків</i>
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнято	

Допуск до підсумкового контролю з навчальної дисципліни становить 60 балів, визначається як сумарна мінімальна кількість балів, яку має набрати здобувач вищої освіти для отримання позитивної оцінки «задовільно», крок шкали – 1. При цьому межа незадовільного навчання становить 59 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за поточним оцінюванням у семестрі мають результат навчання з дисципліни 60 балів і вище, можуть, за бажанням, бути:

- звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання 60-80 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни;
- звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання 81-100

балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни, - за відсутності пропусків занять з усіх предметів семестру без поважних причин (до 10%), але за обов'язкового надання в деканат виконаних самостійних завдань з відповідної дисципліни;

– допущені до складання екзамену (у деканат обов'язково надається аркуш відповіді здобувача).

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (денна форма навчання, 7 семестр)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
1	1	0,5	8	2	10	1
T 2	1	0,5	-	-	6	1
T 3	1	0,5	8	2	6	1
T 4	1	0,5	8	2	26	3
T 5	2	1	12	3	10	1
Разом	6	3	36	9	58	7

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (заочна форма навчання, 7 семестр)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min

T 1	1	0,5	4	1	20	2
T 2	1	0,5	-	-	10	2
T 3	1	0,5	4	1	10	2
T 4	1	0,5	-	-	26	3
T 5	2	1	-	-	20	2
Разом	6	6	8	2	86	11

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (денна форма навчання, 8 семестр)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
T 6	1	0,5	8	2	10	1
T 7	1	0,5	8	2	6	1
T 8	1	0,5	8	2	6	1
T 9	2	1	12	3	22	3
T 10	1	0,5	4	1	10	1
Разом	6	3	40	10	54	7

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (заочна форма навчання, 8 семестр)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
Т 6	1	0,5	4	1	20	2
Т 7	1	0,5	4	1	10	2
Т 8	1	0,5	-	-	10	2
Т 9	2	1	4	1	22	3
Т 10	1	0,5	-	-	20	2
Разом	6	3	12	3	82	11

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання для поточного та підсумкового контролю, екзамен, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, студентські презентації та виступи на наукових заходах, інші види індивідуальних та групових завдань.

Питання до екзамену (7 семестр)

1. Соціальні технології в системі соціальної роботи
2. Основні функції універсальних соціальних технологій
3. Напрями реалізації соціальної профілактики закордоном
4. Особливості соціальної профілактики закордоном.
5. Специфіка здійснення соціальної діагностики в зарубіжних країнах
6. Специфіка здійснення соціальної терапії в зарубіжних країнах
7. Функції соціальної терапії
8. Види соціальної терапії закордоном
9. Метод надання клієнтові соціально-терапевтичної допомоги

10. Дискусійна терапія і її застосування в соціальній роботі
11. Трудова терапія і її застосування в соціальній роботі
12. Сімейна терапія і її застосування в соціальній роботі
13. Терапія самовиховання і її застосування в соціальній роботі
14. Соціально-медична реабілітація клієнтів
15. Соціально-педагогічна реабілітація клієнтів
16. Соціально-психологічна реабілітація клієнтів
17. Види соціальної адаптації клієнтів
18. Соціальне консультування в закордонних країнах
19. Соціальна робота з бідними та малозабезпеченими
20. Соціальна робота з мігрантами
21. Вирішення проблем матеріальної компенсації за понесений мігрантами збиток
22. Формування і подальший розвиток гармонійної системи взаємовідносин мігрантів з місцевим населенням
23. Розвиток системи правового захисту мігрантів
24. Психологічна адаптація і реабілітація мігрантів.
25. Технологія соціальної реабілітації інвалідів
26. Технологія соціального обслуговування інвалідів
27. Технологія соціального забезпечення інвалідів
28. Напрями соціальної роботи з літніми людьми
29. Соціальне обслуговування літніх людей
30. Соціальна допомога літнім людям

Питання до екзамену (8 семестр)

1. Соціально-педагогічні методи соціальної роботи з різними групами дітей.
2. Соціально-психологічні методи соціальної роботи з різними групами дітей
3. Соціально-медичні методи соціальної роботи з різними групами дітей
4. Соціально-правові методи соціальної роботи з різними групами дітей
5. Соціально-групові методи соціальної роботи з різними групами дітей
6. Основні категорії дітей, які потребують соціального захисту

7. Моделі соціальної роботи в зарубіжних країнах
8. Державний патерналізм як модель соціальної роботи в зарубіжних країнах
9. Патерналізм і система соціального страхування
10. Лібералізм як модель соціальної роботи в зарубіжних країнах
11. Солідаризм як модель соціальної роботи в зарубіжних країнах
12. Характеристика моделей соціальної роботи у зарубіжних країнах.
13. Класифікація моделей соціального захисту за Лейбфрідом
14. Основні характеристики скандинавської моделі добробуту
15. Корпоративна модель соціальної роботи
16. Залишкова модель соціальної роботи
17. Рудиментарна модель соціальної роботи
18. Особливості технологій надання соціальних послуг
19. Соціальна допомога дітям у Великобританії
20. Соціальна робота з неповнолітніми матерями в США
21. Соціальна робота з жінками
22. Соціальна допомога інвалідам у різних країнах світу
23. Американська система допомоги інвалідам
24. Соціальна допомога інвалідам у Великобританії
25. Соціальне обслуговування літніх людей у зарубіжних країнах
26. Новітні технології для організації соціальної роботи з літніми людьми
27. Соціальне обслуговування літніх людей у сфері побуту
28. Трудова та громадська зайнятість літніх людей
29. Метод сприяння соціальних працівників у створенні груп самопомоги
30. Технологічний аспект соціальної роботи США
31. Інституційне піклування як форма допомоги неповнолітнім у США
32. Соціально-виховна робота з дітьми та молоддю закордоном
33. Молодіжна політика у США.
34. Розвиток технологій соціальної роботи у Великобританії

35. Досвід соціальної роботи у Великобританії щодо запобігання насильства в сім'ї

7. Рекомендована література

Основна

1. Бенера, Валентина Є.. Соціальна робота у Республіці Польща: [навч.-метод. посіб.] / Валентина Бенера, Жанна Шевченко. - Кременець : ВЦ КОГПА, 2019. - 247 с.

2. Гера, Тетяна. Супровід інтеграції сімей переселенців: технологія роботи асистента родини: [підручник] / Тетяна Гера ; Дрогобиц. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка. - Дрогобич : РВВ Дрогоб. держ. пед. ун-ту ім. Івана Франка, 2018. - 243 с.

3. Історія соціальної роботи : підручник / Анатолій Фурман, Марія Підгурська. - Київ : Академія, 2018. – 157 с.

4. Іванова, Ірина Борисівна. Методи соціальної роботи (на основі державних стандартів соціальних послуг): навч. посіб. / Іванова І. Б. - Київ : Ун-т "Україна", 2018. – 301 с.

5. Кириленко, Валентина Граціянівна. Консультативні практики в соціальній роботі: навч.-метод. посіб. / Кириленко В. Г. - Київ : Університет "Україна", 2020. - 357 с.

6. Николаєва, Валентина Іванівна. Державне управління системою соціальної роботи в умовах транзитивного суспільства: європейський досвід та українські реалії : монографія / В. І. Николаєва ; Донец. держ. ун-т упр. - Київ : Халіков Р. Х., 2020. - 445 с.

7. Попович Г.М. Соціальна робота в Україні і за кордоном. Навчальний посібник. - Ужгород: УДУ, 2020. - 134 с.

8. Попова, Альона Олексіївна. Соціальна робота з дітьми у місцевих громадах Сполучених Штатів Америки [Текст] : автореф. дис. канд. пед. наук : 13.00.05 / Попова Альона Олексіївна ; Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. - Київ, 2019. - 20 с. : рис.

9. Соціальна робота з безробітними людьми. Освіта для безробітних [Текст] = Social work with unemployed people. Education for unemployed people : підручник / [ред.]: Ян Голоніч, Петер Матишак, Марек Нікел. - Ужгород : РІК-У, 2018. - 261 с.

10. Ярошенко, А. О. Історія та теорія соціальної політики України [Текст] : курс лекцій : навч. посіб. [для студентів освіт.-кваліфікац. рівня "бакалавр" напрямку знань 23 "Соц. забезпечення"] / А. О. Ярошенко, Т. В. Семигіна, Н. В. Сухицька ; за ред. д-ра філос. наук, проф. А. О. Ярошенко ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ін-т соц. роботи та упр., Каф. соц. політики. - Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. - 288 с.

11. Selected actual aspects in the field of social work: the almanac of the Student scientific conf. / ed.: Milan Schavel, Stanislava Hunyadiová ; St. Elizabeth univ. of health and social sciences, Bratislava. - Užhorod : Lira, 2019. - 423 p.

Допоміжна:

1. Олифіренко, Юлія Іванівна. Механізми державного впливу на процеси соціального благополуччя дітей в умовах децентралізації влади: монографія / Ю. І. Олифіренко, Ю. П. Харченко ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. М. П. Бутка ; Чернігів. нац. технол. ун-т. - Чернігів : ЧНТУ, 2019. - 291 с.

2. Пірен, Марія Іванівна. Соціальна робота у територіальній громаді: теорія та практика : підручник / М. І. Пірен ; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича : Рута, 2019. – 327 с.

3. Раєвська, Яна Миколаївна. Теорія і практика психологічного забезпечення міжпрофесійної взаємодії фахівців соціальної сфери: монографія / Я. М. Раєвська ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. - Київ : Панькова А. С. [вид.], 2020. - 343 с.

4. Реформування системи соціальних послуг в Україні: проблеми та перспективи : колект. монографія / [Н. І. Кривоконь та ін. ; за ред. д-ра психол.

наук, проф. Н. І. Кривоконь] ; Чернігів. нац. технол. ун-т, Навч.-наук. ін-т права і соц. технологій. - Чернігів : ЧНТУ, 2019. - 107 с.

5. Рідкодубська, Г. А. Професійна мобільність майбутнього працівника соціальної сфери: теорія та практика: монографія / Г. А. Рідкодубська ; Хмельниц. нац. ун-т. - Хмельницький : Мельник А. А., 2018. - 296 с.

6. Романова, Н. Ф. Соціальне партнерство: навч.-метод. посіб. / Н. Ф. Романова, І. П. Мельник ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ф-т соц.-екон. освіти. - Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2017. - 238 с.

7. Система соціальної допомоги людям похилого віку: навч. посіб. / [уклад.: Я. М. Раєвська, Л. П. Мельник, Ж. В. Мельник] ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. - Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2019. - 187 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Закон України „Про соціальні послуги” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/966-15>.

2. Закон України „Про соціальну роботу з дітьми та молоддю” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2558-14>.

3. Електронний каталог бібліотеки ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» - Режим доступу : <http://ddpu.edu.ua:8081/ua>

4. Електронні ресурси Національної бібліотеки України імені В. Вернадського – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/node/2116>.

5. Карітас України : звітні матеріали соціологічного дослідження „Діти групи ризику: особливості соціальної поведінки” в рамках проєкту „Допомога дітям вулиці” [Електронний ресурс]. / Режим доступу: http://caritas-ua.org/index.php?option=com_content&task=view&id=220&Itemid=23

6. Національний репозитарій академічних текстів – Режим доступу : <http://nrat.ukrintei.ua>.

7. Типове положення про центр соціально-психологічної реабілітації дітей :

[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF>.

9. Посилання на дистанційний курс

Сторінка курсу в Moodle :

<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=2292>